

6637 SAYILI YASA'DA DOĞUM YARDIMI

Av. Erdoğan KAYA - www.gurselavukatlik.com

6637 sayılı “Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ya da halk arasındaki deyimıyla “Torba Yasa”, 07.04.2015 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Söz konusu Yasa pek çok konuda yenilikler getirmiştir. Söz konusu Yasa ile evleneceklere çeyiz yardımı, ev alacaklara yönelik devlet katkısı, doğum yardımı vb. konulara ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

Bu yazımda getirilen söz konusu yeniliklerden “doğum yardımı” konusu üzerinde duracağım.

Hangi tarihten itibaren söz konusu doğum yardımından yararlanılabilecektir?

Kanun her ne kadar 07.04.2015 tarihinde yayınlanmış olsa da doğum yardımına ilişkin madde 15.05.2015 tarihinde yürürlüğe gireceği için bu tarihten önceki doğumlarda söz konusu doğum yardımından faydalanılamayacaktır. Bu nedenle örneğin 14.05.2015 tarihinde 23:59'da gerçekleşen bir doğum nedeniyle doğum yardımı alınamayacak iken 15.05.2015 tarihinde 00:00 ve sonrasında gerçekleşen doğumlar nedeniyle yardım alınabilecektir.

Doğum yardımının tutarı ne olacaktır?

Türk vatandaşlarına canlı doğan;

İlk çocuğu için 300 TL,

İkinci çocuğu için 400 TL,

Üçüncü ve sonraki çocukları için 600 TL tutarında ödeme yapılacaktır.

Görüldüğü üzere çocuğun canlı doğması arandığı için kadının düşük yapması nedeniyle bebeğin ölü doğması halinde söz konusu doğum yardımından yararlanılamayacaktır. Ancak getirilen düzenlemede canlı doğum yeterli görüldüğü için, bebeğin canlı doğmasına rağmen kısa bir süre sonra vefatı halinde söz konusu yardımdan yararlanılabilecektir.

Bu yardım Türk vatandaşı olan anne veya babaya, her ikisi de Türk vatandaşı ise anneye yapılır. Doğum yardımı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca belirlenen zorunlu hâllerde babaya ödenebilir (md. 16/1).

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen işçilerden, kapsamında buldukları bireysel iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre işçinin kendisi veya eşinin doğum yapması nedeniyle işçiye bir ödeme yapılması kararlaştırılmış olanlara, kararlaştırılan tutarın bu madde uyarınca yapılacak ödeme tutarından daha az olması hâlinde sadece aradaki fark ödenir. Kararlaştırılan tutarın bu maddeye göre yapılacak ödeme tutarından daha fazla olması hâlinde ise bu maddeye göre ödeme yapılmaz (md. 16/2)

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen personele, doğum yardımı ödeneği veya başka bir ad altında aynı amaçla ilgili mevzuatta öngörülen ödemeler yapılmaz(md. 16/3). Görüldüğü üzere kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen işçiler dışındaki personele doğum yardımı yapılmayacaktır.

Çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybeden kişiler de doğum yardımından yararlanabilecektir.

Maddede; “5901 sayılı Kanununun 28 inci maddesi kapsamına girenler bu madde hükümlerinden aynen yararlandırılır.” denilerek vatandaşlıktan çıkma izni ile Türk vatandaşlığından çıkanlar da doğum yardımı kapsamında sayılmışlardır.

Doğum yardımı, hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir ve hacedilemez.

Gerçek dışı beyan nedeniyle yersiz alınan yardımlar

Doğum yardımından yararlananların gerçek dışı beyanda bulunmaları nedeniyle yersiz ödemeye sebebiyet verilmesi hâlinde, bu ödemelerin, bir ay içinde ödemenin yapıldığı tarihten tahsil edildiği tarihe kadar geçen süreye 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında hesaplanacak faiz ile birlikte iade edilmesi, haksız yararlanana ödeme yapan kurum tarafından bir yazı ile bildirilir. Bu süre içinde ödeme yapılmaması hâlinde bu alacakların ilgili vergi dairesine bildirilmesi üzerine anılan Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir(md. 16/5).

Doğum yardımının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar

Doğum yardımının ödenme esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, altı ay içinde İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı görüşleri alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Doğum Yardımına İlişkin Değerlendirme

Söz konusu doğum yardımı ile nüfus artışını teşvik etme, doğum nedeni ile harcamaları artacak ailelere bir nebze de olsa katkı sağlama amacı vb. güdülmüştür. Nüfus artışında bir azalmanın olduğu sık sık devleti yönetenlerce dile getirilmektedir. Bu nedenle de doğum oranlarını arttırmak için söz konusu Yasadaki gibi son dönemde çıkarılan Yasalarla çeşitli teşvikler getirilmektedir.

Eylül 2014 yılında çıkarılan 6552 sayılı Torba Yasa ile doğum borçlanması konusunda yenilik ve imkanlar getirilmiştir. Buna göre SSK(4/1-a) kapsamındaki sigortalılar dışındaki Bağ-Kur(4/1-b) ve Emekli Sandığı(4/1-c) kapsamındaki kadınlara da doğum borçlanması imkanı getirilmiştir. Ayrıca doğum borçlanması yapılabilecek doğum sayısı da ikiden üçe çıkarılmıştır. Burada doğum borçlanması konusuna değinmişken kanaatimce doğum borçlanmasında eksik kalan bir konuya da değinmek gerekmektedir. Son yeniliklerle doğum borçlanmasında gerçekten çok önemli imkanlar getirilmiştir. Ancak **doğum borçlanmasının yapılabilmesi için halâ doğumdan önce sigortalılık başlangıcının aranması borçlanma imkanını oldukça kısıtlamaktadır. Halbuki örneğin askerlik borçlanmasında, sigortalılık başlangıcından önce mi yoksa sonra mı askerlik yapıldığına bakılmamaktadır. Mağduriyetlerin yaşanmaması için bu konuda bir düzenleme yapılması gerektiği kanaatindeyim** (Konuya ilişkin olarak detaylı bilgi için “Torba Yasa ve Getirdikleri-1” başlıklı yazıma bakınız.).